

Syntagma Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio XVI. Utrum Verbum Divinum procedat formaliter ex cognitione
creaturarum ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

non habeant rationem principii productentis, sed termini producti, quod non tollit simultatem existentiae, ut patet ex dictis; siveque Patrem esse priorem Verbo, & utrumque Spiritu Sancto, nihil aliud est, quam Patrem esse principium Verbi, & utrumque Spiritum Sanctum, non tamen è contra: in omni autem signo, in quo Pater concipiatur ut producens, debet concepi Filius ut productus; & in omni, in quo Pater, & Filius sunt productus, Spiritus Sanctus est productus; ex quo patet absque fundamento ex parte Dei concipi à nobis prioritatem, & posterioritatem durationis, cum hæc nos colligatur ex prioritate originis. Quia tamen aliqui admittunt in Deo inter divinas Personas prioritatem, & posterioritatem durationis, seu in quo per rationem saltem quoad nos.

324. Respondeo secundò distinguendo majorem: cognitione intuitiva terminatur ad objectum in se existens pro eo signo, in quo existit, aut existet; concedo majorem: in se existens in omni signo; nego majorem. Similiter distinguo minorem: in eo priori, quo Pater est principium Verbi, Verbum, & Spiritus Sanctus non intelliguntur in se existentes pro eodem signo priori, nempe Patris; translat minor: pro posteriori signo, nempe Fili, & Spiritus Sancti; nego minorem: hoc autem sufficit ad rationem notitia intuitiva.

325. Pater, quia cognitione, quam Deus habet ab æterno defuturis, est intuitiva, prout terminatur ad eorum existentiam; & tamen hæc non est ab æterno, sed est, aut erit pro sua determinata differentia, & posterioritate temporis; ergo similiter de Cognitione Patris respectu Filii, & Spiritus Sancti, prout diximus. Idem cum proportione dici solet de cognitione, quam Deus, prout præseindit à Personis, easque concipiatur antecedere, habet de ipsis Personis Divinis, quæ est intuitiva, quatenus terminatur ad ipsas Personas ut existentes, non pro priori signo Deitatis, sed pro posteriori Personarum. Et juxtra hunc modum dicendi admittunt aliqui, posse Personam productam concipi ut virtualiter futuram quoad nos respectu Personæ productensis. Sed de hoc jam alibi in Logica trah. 4. d. 3. à num. 134.

SECTIO. XVI.

Virum Verbum Divinum procedat formaliter ex Cognitione Creaturarum?

326. **H**ACTENUS diximus, Verbum Divinum procedere formaliter per se ex cognitione omnium, quæ sunt formaliter in Deo: videndum nunc est; utrum etiam sic procedat ex cognitione eorum, quæ in Deo continentur eminenter sint creaturae, quarum alia sunt possibilis, alia futura, & alia existentes, in hac Sectione solùm erit quæstio de Cognitione possibilium; in sequenti autem de cognitione aliarum; Sit igitur.

327. Difficultas 1. Utrum Verbum Divinum procedat per se formaliter ex cognitione creaturarum possibilium? Affirmative. Ita D. Thom. i. p. q. 34. art. 1. ad 3. & 4. contr. gent. cap. 13. D. Bonav. in 1. dist. 27. p. 2. art. 1. q. 2. Richard. ibid. art. 2. q. 3. Egid. art. ult. q. 4. Gabr. in 1. dist. 27. q. 3. art. 3.

dub. 1. conclus. 2. Ferrar. 4. contr. gent. cap. 13. Caet. 1. p. q. 34. art. 3. Bannez. Zumel. P. Molin. ibid. P. Valent. 1. p. q. 7. de Trinit. punct. 2. P. Soar. lib. 9. de Trinit. cap. 6. n. 4. quos citat, & sequitur P. Ruiz d. 63. de Trinit. scđt. 1. n. 3. & 4. P. Granad. 1. p. trah. 9. d. 6. n. 5. P. Amicus 1. p. d. 26. scđt. 4. n. 126. P. Tanner. d. 4. q. 4. dub. 3. n. 14. P. Preposit. 1. p. q. 34. art. 3. dub. 3. n. 23. P. Ariaga d. 52. scđt. 4. n. 18. P. Zanigad. 6. dub. 6. P. Compton. tom. 1. d. 6. 4. scđt. 6. n. 1. P. Martin. d. 24. scđt. 6. P. Beccan. de Trinit. cap. 5. P. Rhodex tom. 1. d. 6. q. 2. scđt. 5. §. 2. & alii.

Probatur primò ex D. August. lib. 15. de Trinit. cap. 13. & 4. ubi inter alia dicit, *Verbum Divinum esse de omnibus, quæ sunt in Scientia Dei;* ubi particula de denotat formalem rationem procedendi; sic enim dicitur esse de substantia, de Memoria secunda Patris, &c. Accedit D. Ansel. in Monolog. cap. 30. ubi cùm dicat, *Verbum non requiriere creature futuras, dicit tamen simpliciter representare creature, quasi dicat, requirere possibles;* alioqui eas non repræsentaret.

Probatur secundò, quia Verbum Divinum procedit formaliter ex cognitione adæquatè, & perfectissimè comprehensiva, ut comprehensiva Deitatis; siquidem procedit ex cognitione adæquatè infinita, & illimitata; alioqui non esset verbum infinitum, & illimitatum; cognitione autem infinita, & illimitata Dei includit in suo conceptu formaliter rationem comprehensivæ; sed Verbum Divinum non procederet per se formaliter ex cognitione comprehensivâ, ut comprehensivâ Deitatis, nisi procederet formaliter ex cognitione possibilium; ergo &c. Probatur Minor, quia cognitione possibilium includit formaliter in adæquatâ comprehensione Deitatis: tūm quia, adæquata comprehensionis Deitatis includit adæquatam comprehensionem Omnipotentiaz, & Idarum Divinarum; hæc autem non possunt perfectè comprehendendi, nisi comprehensio possibilibus; cognitione enim comprehensiva causè includit cognitionem effectus: tūm etiam quia cognitione adæquatè, & perfectè comprehensiva includit cognitionem omnium, quæ in objecto comprehensio sunt & formaliter, & eminenter; alioqui non esset illius comprehensiva; sed in Deitate continentur eminenter possibilia; ergo &c.

Probatur tertius, quia cognitione possibilium dicit in Cognitione Divina perfectionem intrinsecam absolutam, & simpliciter simplicem; sed Verbum procedit formaliter ex Cognitione includente omnem perfectionem absolutam in genere cognitionis; alioqui non procederet formaliter cum omni perfectione simpliciter, quæ est in Scientia Patris; neque esset per se adæquatum verbum notitia Patris dicentis; ergo &c. Probatur Major: Primo, quia licet possibilia secundum se sint extra Deum, illorum tamen repræsentatio est perfectio Dei intrinseca, & absoluta; sicut eorum potentia productiva, & continentia eminentialis est perfectio Deo intrinseca; ergo &c. Secundò, quia, ut alibi jam diximus in Philosophia, non ideo creature continentur in Omnipotencia; & repræsentantur in Idæis Divinis, quia sunt absolute possibiles; imò ideo sunt possibiles absolutè, quia continentur in Omnipotencia, & in Idæis Divinis repræsentantur; nam si non ita continentur, neque repræsentarentur, essent simpliciter impossibilis; ergo illa continentia, & repræsentatio dicit intrinsecam perfectionem in Deo, quæ si non datur, neque Cognitio Divina, neque Verbum Divinum

Divinum ex illa procedens esset à quæ perfectum; ergo ut tale sit, debet per se formaliter procedere etiam ex Cognitione creaturarum possibilium.

331. Oppositum tenent *Scot.* in 1. *dist.* 2. q. 7. & *dist.* 32. q. 1. & in 2. *dist.* 1. q. 1. & *quodlib.* 14. q. 8. *Hic intelligendum est.* *P. Vag.* 1. p. d. 143. cap. 3. *P. Arrub.* d. 125. cap. 5. n. 21. *P. Thirian.* q. 34. art. 3. d. 18. *dub.* 3. *P. Albertin.* *tom.* 2. in *predicam.* *Ad aliquid.* q. 14. *dub.* 1. n. 8. *P. Alarcon.* *tract.* 5. d. 8. cap. 9. n. 13. *Ocham.* in 1. *dist.* 27. q. 3. *fine,* & *alii:* pro quibus Argues 1. ex D. Ansel. in *Monolog.* cap. 30. ubi docet, licet nulla foret possibilis creatura, adhuc futurum esse Verbum in Deo; ibi: *Si ille cogiteretur, inquit, nullâ aliâ existente essentiâ, sive aliis existentib; necesse est Verbum coeterum illi esse cum illo;* ergo videtur sentire, Verbum per se non procedere ex cognitione creaturarum possibilium; alioquin non dixisset, adhuc futurum esset, creaturis non existentibus. Respondeo D. Ansel. solum velle, Verbum Divinum adhuc fore, etiam si nulla daretur creatura existens, aut futura, ut liqueat ex verbis citatis; non autem si nulla foret possibilis.

332. Argues 2. Creaturæ possibilis non sunt de objecto primario Cognitionis Divinæ; sed Verbum Divinum procedit formaliter ex cognitione solius objecti primarii; secundarium enim habet se solum per accidens, & concomitanter ad primarium, eisque cognitionem; ergo &c. Respondeo 1. distinguendo majorem: non sunt de objecto primario secundum se, seu quantum est ex parte objecti; concedo majorem: secundum quod sunt eminenter in Deo, & quantum est ex parte actus; nego maiorem: eadem enim formalitas actus, etiam virtualiter indivisibilis, tendit in Essentiam, que tendit in creaturas possibilis; siquidem non est comprehensivus Essentia, nisi videndo in ea ipsa possibilia.

333. Respondeo secundò concedendo absolutè maiorem, & negando minorem: neque obstat, quod cognitione videatur solum specificari ab objecto primario; neque enim specificatur ab eo nude sumpto, sed ut conexo cum secundario; nam prout sic majorem dicit perfectionem in actu, & ex illo sic perfecto procedit Verbum formaliter; Adde tamen, Cognitionem Divinam non habere eam perfectionem ab objecto, ut supponitur in cognitione creatura, sed ex se, cum sit omnium representatio, ut supra diximus.

334. Argues 3. Prius intelligitur Verbum Divinum productum, quæm intelligantur cognita possibilia; siquidem cognitione Patris prius terminatur ad quidquid est formaliter in Deo, quæm ad creaturas, sique prius terminatur ad Verbum; sed illa cognitione est intuitiva; ergo terminatur ad Verbum, ut prius existens, & productum, & consequenterque non requiritur per se cognitione possibilium ad ejus productionem. Respondeo negando maiorem, ad cuius probationem dicimus cognitionem Patris prius quoad nos terminari ad quidquid est formaliter in Deo, quæm ad creaturas, sique prius ad Verbum intuitivè, ut ad aliquid existens, & productum, non tamen pro eodem priori cognitionis, sed pro posteriori productionis juxta ea, quæ supra diximus *an.* 320.

335. Dixi *quoad nos*, quia in re nulla est prioritas, aut posterioritas durationis, in qua Cognitione divina terminetur ad se, & postea ad creaturas, sed simul, ac semel naturæ cognoscuntur omnia necessaria, & ex eorum cognitione producitur Verbum; per illam vero prioritatem quoad nos solum significatur aliter concepi terminum cognitionis, & aliter terminum

productionis. Unde ut terminus objectivus prius est Verbum, quæm possibilia; ut terminus autem productus, intelligitur posterius possibilibus, pro ut hæc sunt terminus objectivus.

Argues 4. Verbum Divinum est magis necessarium, quæm sunt creaturæ possibilia; siquidem habet necessitatem, quam habet Deus, quæ major non potest excogitari, & quam non habent creaturæ possibilia, quibus sublati, non tolleretur Deus, hoc autem per impossibile sublati, illa per locū intrinsecum tollerentur; sed quod ita est magis necessarium, & independens, est prius; ergo prius est Verbum Divinum, quæm creaturæ possibiles; consequenterque non potestab carum cognitione formaliter procedere.

Respondeo (quidquid alii respondeant) distinguendo maiorem: Verbum Divinum est magis necessarium, quæm sunt creaturæ possibilia; prout in se sunt; concedo majorem: prout representantur in cognitione Divina; nego maiorem: & hujus ratio est, quia prout in se sunt dependent ab omnipotencia, & Ideis Divinis, in qua dependet consilium earum minor necessaria; sunt enim positivè possibilia, quia in Deo continentur, non tamen è contra: at verò prout representantur in Cognitione divina, sunt ipsa earum representatio Deo intrinseca, quæ non est minus necessaria, & divina, quæ est ipse Deus, & Verbum: Unde;

Notandum est, absolutè à quæ necessariò est, creaturas possibilia, ac est productum verbum, siquidem connexio Dei cum illis est summe necessaria; dici tamen minus necessaria, quia sunt necessaria ratione Dei, non tamen est Deus necessarius ratione illarum. Neque obstat, quod sicut representatio creaturarum in Deo concipiatur ratione objecti minus necessaria, quam representatio Essentia, etiam concipiatur verbum magis necessariò procedere ex cognitione Essentia, quam cognitione creaturarum; non, inquam, obstat, quia hoc non tollit summam necessitatem Verbi, sicut neque summam necessitatem Cognitionis Divinæ.

Argues 5. Prius intelligitur Deus constitutus in suo esse intrinseco, sicque complete subsistens, triplici nimis substantiæ, quæm intelligatur ordinari ad producendas creaturas; siquidem omnis respectus ad extra supponit ipsum esse ad intra led non intelligitur completere subsistens, nisi producendo verbo; siquidem subsistit completere triplici substantiæ, quarum una est substantia Verbi, ergo &c.

Respondeo prius intelligi Deum constitutum, & subsistentem triplici substantiæ, quæm ordinatur ad producendas creaturas, ordine essendi, non tamen ordine cognoscendi simul, & essendi; potest enim ordo cognoscendi esse prior ordine essendi, ut patet in Verbo, & Spiritu Sancto, qui prius intelliguntur cognosci, & ex hac cognitione inde intelligitur esse Verbum, & deinde Spiritum Sanctum; ita tamen ut in omni ordine semper divina intelligantur priora; nam ordine cognoscendi, prius intelligitur cognita Essentia, deinde Personæ, & deinde possibilia: ordine autem essendi, prius intelligitur Deus, & processiones divina, quæm intelligantur producibilis in se creatura: at verò sicut prius intelligitur cogniti verbum, quæm produci, ita prius intelligi potest cognitione creaturarum, quæm productio verbi, quia illa est ordine essendi essentialis, hoc autem notionale. Et ratio est, quia licet in re omnia sint simul, quoad nos tamen Verbum cognoscitur ut productum, non pro eodem priori cognitionis, ex qua procedit, sed pro suo posteriori processione; & creature.

creature cognoscuntur ut producibilis, non pro eodem priori cognitionis, & processionis verbi, sed pro suo posteriori.

341. Argues 6. Cognitio Divina, ut est cognitio possibilium, nullam perfectionem intrinsecam addit supra cognitionem Deitatis, ut est Deitatis cognition; siquidem Deus in suo esse intrinsecus est omnino absolutus a creaturis; alioqui esset ab illis dependens; sed Verbum Divinum non requirit per se ad sui productionem objectum illud, ex cuius cognitione non sit in Deo aliqua perfectio intrinseca; ergo &c.
342. Circa hoc argumentum tripliciter discurrit P. Soar. lib. 9. de Trinit. cap. 6. à num. 8. Primo dicit, cognitionem possibilium non addere supra cognitionem Essentiae formalitatem, seu perfectionem aliquam, etiam virtualiter distinctam, sed eandem indivisibiliter, quae tendit in Essentiam, tendere etiam in possibili. Secundo, si dicamus addere formalitatem cognitionis per rationem distinctam. Tertio, si dicamus, cognitionem Essentiae, quantum est esse, esse tam absolutum a possibilibus, quam est ab existentibus, & futuris, solumque ad ea extendi necessari ratione termini non repugnat; sicut extenditur contingenter ad futura, & existentia ratione termini contingentis. Ita P. Soar, qui licet priori modo tantum admittat in Deo cognitionem possibilium, sentit tamen, omnibus his modis defendi posse, Verbum procedere formaliter per se cognitione possibilium.

343. Ego tamen probabilius censeo: Primo, Deum cognoscere possibilia; tum eadem cognitione indivisibilis Essentiae; tum cognitione virtualiter extrinsecè distincta: prima enim est cognitio creaturarum in Essentia: secunda vero est cognitio creaturarum ex Essentia in se ipsis, de quo alibi in Materia de Scientia Dei: Secundo, admisso illo tertio modo extensionis ad creaturem, defendi non posse coherenter, Verbum per se formaliter procedere ex cognitione possibilium, nisi etiam defendendo procedere similiter ex cognitione contingentium, quod tamen ipse P. Soar probabilius negat cap. 7. num. 3. ut infra videbimus. Unde ad argumentum.

344. Respondeo negando majorem; cognition enim possibilium addit perfectionem intrinsecam, sive indistinctam, sive distinctam virtualiter; siquidem talis cognition non esset perfecta, immo non esset talis cognitionis Essentiae, nisi etiam esset cognition possibilium. Unde ad probationem dicimus, Deum esse quidem absolutum ab omni respectu praedicalenti reali, seu formalis ad creaturem, non tamen ab omni connexione, & representatione reali, quae nullam dicit dependentiam; neque enim Deus est propter creaturem, immo contra, creature sunt possibiles propter Deum. An autem hujusmodi respectus dicendus sit transcendentalis? Vide quae diximus in Physic. tract. 2. d. 5. à n. 245. ubi diximus: An Omnipotentia divina sit relatum transcendentis ad creaturem possibiles?

345. Instabis: Licet nulla forent possibiles creature, adhuc Deus esset perfectissimus in suo esse intrinsecus; quis enim dicat, sublatâ possibilitate unius formicæ v. g. tolli etiam Dei possibilitem, aut perfectionem? ergo cognitione possibilium nullam addit Deo perfectionem intrinsecam; consequenterque Verbum ex eorum cognitione non procedit formaliter. Respondeo negando antecedens; talis enim suppositio destruit principium possibilis, nempe Deum: sicut enim creature sunt possibiles, quia continentur in Deo; ita

Tom. I.

solum possunt considerari impossibilis; sublatâ potentia divinâ; sicque admissa earum impossibilitate, destruitur potentia Divina, quæ est principium possibilis earum.

Urgebis: Ut se habent creature existentes ad

345.

Scientiam visionis; ita se habent possibiles ad scientiam simplicis intelligentia; sed Cognitio divina, ut est de existentibus non dicit perfectionem Deo intrinsecam; ergo neque ut est de possibilibus. Respondeo negando majorem; diversa ratio est, quia existentia, & futura nullam habent representationem intrinsecam in Scientia divina, quam non supponant ut possibilia; siquidem quidquid representatur de existentibus, & futuris, est aliquid possibile: atvero possibilia habent representationem per se in Scientia Divina; nam sicut sunt quid distinctum à Deo, debent à Deo ut distincta cognosci; non autem cognoscerentur, si non representarentur. Unde possibile est necessarium; futurum autem est contingens; at representatione Deo in scientia necessaria non est contingens.

Argues 7. Ex cognitione illius objecti procedit Verbum, ex cuius cognitione beatur Pater; sed Pater non beatur per se ex cognitione creaturarum; ergo neque Verbum ex earum cognitione per se procedit. Omissis aliis solutionibus. Respondeo negando majorem; diversa ratio est, quia ut supra jam diximus, ad beatitudinem essentiali satis est cognitio, ut est cognitio objecti perfectissimi, & satiati, quales non sunt creature: at verò ad perfectionem Verbi producendi attenditur cognitio, ut est perfectissimum principium communicationis; ut sic autem includit omnem perfectionem cognitionis etiam attingentis possibilia; nam sicut de ratione Verbi absolute est, quod sit expressivum dicentis; ita de ratione Verbi perfectissimi, quale est divinum, est, quod sit ad aquarē, & perfectissime expressivum Patris dicentis etiam possibilia.

Argues 8. Si Verbum Divinum per se procederet ex cognitione creaturarum possibilium, sequeretur esse earum Imaginem; siquidem Verbum est Imago objecti, ex cuius cognitione, seu specie originatur; Verbum autem originatur ex cognitione creaturarum; sequela autem est falsa; ergo &c. Respondeo negando sequalam, quia Verbum divinum procedit ex cognitione possibilium, prout solum habent rationem termini; Verbum autem solum est Imago illius objecti, quod non solum habet rationem termini, sed producit, aut per se, aut per speciem ipsum Verbum.

Argues 9. Spiritus Sanctus non procedit formaliter ex amore creaturarum possibilium; ergo neque sic procedet Verbum ex earum cognitione. Respondeo primo, dato antecedente, negando consequentiam; diversa ratio est, quia cum circa possibilia non detur Amor necessarius, Deus enim non dicitur amare creature, nisi ad extra producendas, sicque amore libero, ex hoc non potest per se procedere Spiritus Sanctus: at vero cum circa possibilia habeat Deus scientiam, sive cognitionem necessariam, bene potest ex hac per se formaliter procedere Verbum.

Respondeo secundo, negando antecedens; Deus enim non solum diligit necessariò seipsum, suamque Essentiam, sed etiam creature possibiles, ut terminos suos Omnipotentem: unde sicut Verbum procedit per se ex cognitione possibilium, tanquam ex objecto necessario, & per se requisito, & cognito cum ipsa Omnipotentia; ita etiam

B b b

Spiritu

Spiritus Sanctus ex eorumdem amore procedit, tanquam ex objecto necessario, & per se requisito, ac dilectio cum ipsa Omnipotentia. Neque obstat quod Spiritus Sanctus dicatur tunc Amor creaturarum; siquidem etiam sic Verbum dicitur Verbum creaturarum, prout supra diximus.

Argues 10. Si Verbum procederet per se ex cognitione possibilium, lequeretur, Patrem prius cognoscere creaturas, quam eas cognolcerent Filius, & Spiritus Sanctus; sed hoc est falsum; siquidem omnes tres Personae, sicut ex aequo producunt, & amant creaturas, ita ex aequo eas cognoscunt; ergo &c. Respondeo distinguendo sequelam; lequeretur, Patrem prius cognoscere creaturas cognitione notionali; concedo sequelam: cognitione essentiali; nego sequelam; hoc autem est absurdum; non ita vero illud, inquit est necessarium. Et codem modo dicendum de amore creaturarum.

Argues 11. In Deo illa sunt priora, quae nullum dicunt respectum ad extra, & posteriora, quae tam respectum dicunt; siquidem illa sunt priora, quae sunt intimiora; intimiora autem sunt, quae non dicunt respectum ad extra; sed productio Verbi nullum dicit respectum ad extra; cognitione autem creaturarum illum dicit; ergo prior est productio Verbi, quam cognitione creaturarum; consequenterque Verbum ex earum cognitione non procedit formaliter.

Respondeo primò negando majorem; nam Omnipotentia in omni sententia est prior productione Verbi, cum ex illius cognitione procedat Verbum; & tamen Omnipotentia dicit respectum ad creaturas, cum nequeat concipi sine illis. Respondeo secundò negando minorem; constat enim ex communi Scholastico sententia, Verbum divinum involvere respectum ad creaturas; nam eo ipso, quod procedit ex earum cognitione, procedit cum respectu, scilicet rationis ad illas.

Argues 12. Ex illis tantum per se procedit Verbum, ex quibus originatur; sed non originatur ex creaturis possibilibus; ergo ex illis per se non procedit. Respondeo negando absolute majorem; jam enim supra diximus, Verbum non solum per se procedere ex illis, quae ad ejus productionem requiruntur originativae, sed etiam ex iis, quae requiruntur terminative.

Argues 13. Si Verbum procederet per se ex cognitione creaturarum, lequeretur, Verbum vilescerere, quatenus ita procederet dependenter à cognitione creaturarum, ut sine illa esse non posset; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam: inquit vilesceret Verbum, si ex cognitione creaturarum non procederet. Patet, quia vilesceret Scientia Divina, si creaturas ignoraret; ergo etiam vilesceret Verbum, si esset mutum ad expressionem creaturarum; esset autem, si ex earum cognitione non procederet.

SECTIO XVII.

Vtrum Verbum Divinum procedat formaliter ex scientia libera creaturarum?

356.

ENSUS quæstionis est: an sicut Verbum Divinum procedit formaliter ex Scientia simplicis intelligentia, quæ ut est de possibilibus, necessaria est, & abstractiva: ita etiam formaliter procedat ex Scientia Visionis, quæ ut est de objecto contingenter existenti, aut futuro, intuitiva est, & libera? Sit igitur.

Dificultas 2. Utrum Verbum Divinum procedat per se formaliter ex cognitione futurorum, & existentium? Negativè. Ita videntur tenere D. Thom. 1.p. quæst. 3, art. 34. tenent ibi Caiet. P. Molin. d. unica, Bannez, Zumel, q. sua 1. conclus. 5. P. Soar. lib. 9. de Trinit. cap. 7. n. 3. Scot. locis supra cit. ex quibus à fortiori sequitur P. Vafz. 1.p. 143. cap. 1. P. Turrian. cit. P. Albertin. cit. P. Alarcon. træf. 5. d. 8. cap. 9. n. 13. P. Granad. træf. 9. d. 7. n. 5. P. Arrub. d. 125. cap. 2. n. 3. P. Tanner. d. 4. q. 4. dub. 3. n. 19. P. Proposit. 1.p. q. 34. a. 3. dub. 3. num. 19. P. Beccan. cap. 5. træf. 2. q. 3. conclus. 2. P. Amicus d. 26. selt. 5. num. 162. P. Martin. d. 24. n. 75. & alii.

Probatur primò à priori, quia ab ea cognitione per se formaliter procedit Verbum, aqua si non procederet, aut nullo modo procederet; aut non procederet, & quæ simpliciter perfectum, ut omnes admittunt; sed Verbum Divinum ita procedit ex cognitione futurorum, & existentium, ut si ab illa non procederet, adhuc eodem modo, & quæ simpliciter perfectum procederet; ergo ab illa per se formaliter non procedit. Probatur minor, quia licet non essent futura, neque existentes creature, quae de facto sunt futura, & existentes, ut re ipsa potuerunt non esse, adhuc effici idem Verbum Divinum cum omni perfectione simpliciter, quam modò haber à Patre; siquidem, ut ex principiis fidei est evidens, cognitione contingentium, ut talis, nullam addit perfectionem intrinsecam Cognitioni Divinæ, qua in Deo sit, positis futuris, & non est, illis sublatis; neque quia dantur creature existentes, datur aliquid formaliter positivum in Deo, quod non datur, si illæ non existerent; ergo Verbum Divinum eodem modo, & quæ perfectum procederet, etiam si ex eorum cognitione non procederet; consequentlyque à tali cognitione per se formaliter non procedit.

Probatur secundò, quia Verbum Divinum est summè necessarium; cognitione autem contingentium, ut talis est, libera est, & contingens; ergo Verbum Divinum non potest per se formaliter ex illa procedere; siquidem terminus non potest esse magis necessarium, quam sit ejus principium.

Dicent primò, cognitionem contingentium esse necessariam disjunctivè, quatenus Deus necessariò debet habere, aut cognitionem de his futuris, aut de eorum carentiis; licet enim utrumque extrellum sit cōtingens determinatè, inde determinatè tamen alterum eorum est necessarium. Sed contra, quia Verbum Divinum habet esse determinatè necessarium; ergo debet prodire à principio determinatè necessario; alioquin querè contingens, quatenus solum, aut necessariò est hoc Verbum, aut ejus carentia.

Dicent secundò, cognitionem contingentium esse absolute contingentem; ex suppositione tamen futurorum esse necessariam; sicque Verbum Divinum ex tali cognitione ex suppositione necessaria procedere necessariò, & per se. Sed contra, quia illud, quod est necessarium ex suppositione omnino libera, est simpliciter liberum, & contingens; alioquin omnia contingentia dicentur absolute necessaria, quia omnia talia sunt ex suppositione; sed ita se habet illa scientia; ergo &c.

Dicent tertio cum P. Arriaga infra citando, in Verbo Divino distingueda esse duo quasi partialia verba, alterum necessariorum, & alterum contingentium, & quoad primum esse omnino necessarium.